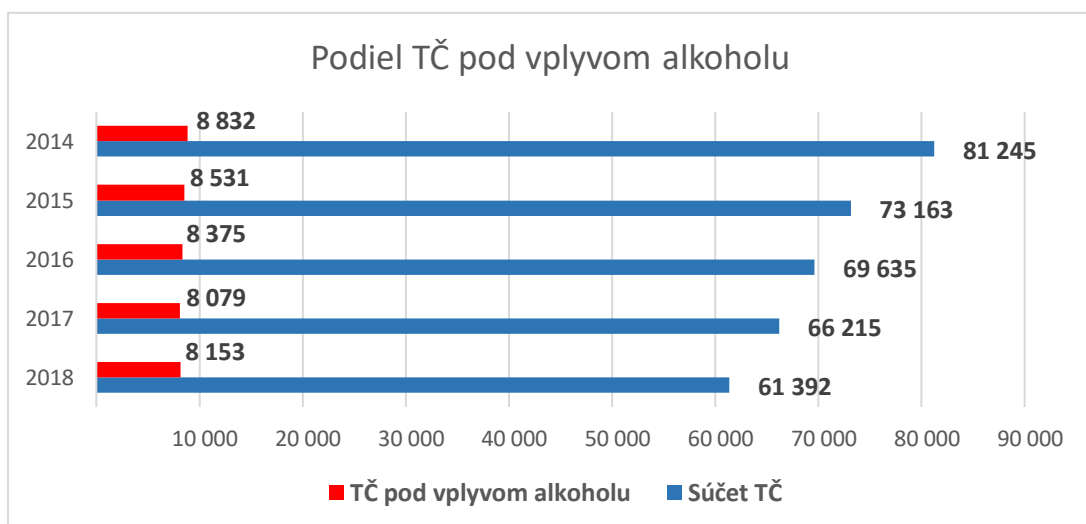

Analýza trestnej činnosti pod vplyvom alkoholu

Od roku 1990 do roku 2015 na území Slovenska evidujeme postupný pokles spotreby alkoholu. V posledných rokoch (cca. 2015 až 2018) však nastal opačný trend. V roku 2018, podľa zistení Štatistického úradu, každý obyvateľ Slovenska skonzumoval 98,5 l rôznych druhov alkoholických nápojov, čo predstavuje medziročný nárast o 2,2 %. V prepočte na čistý alkohol prislúcha každému Slovákovi priemerne **8,9 l** ročne.

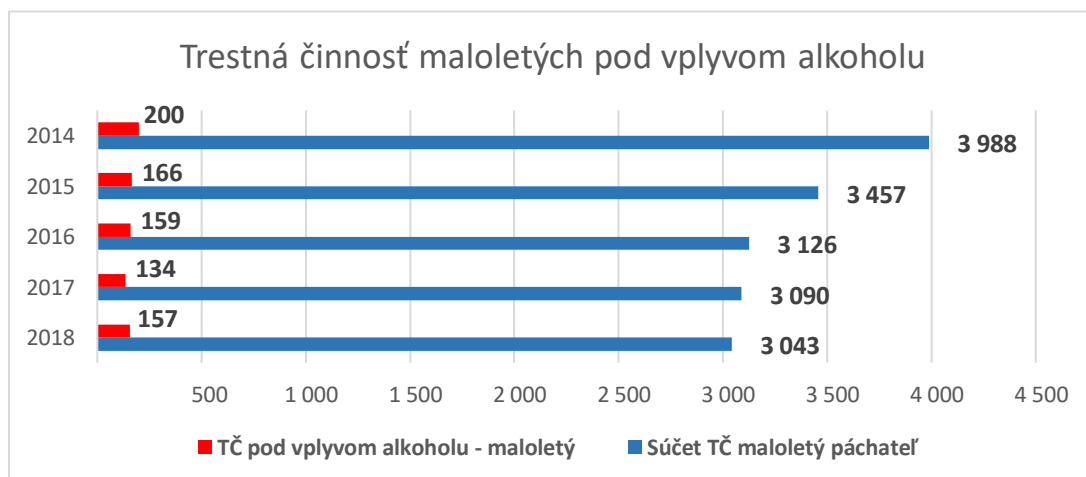
Uvedený nárast spotreby alkoholu sa nepriaznivo odzrkadľuje aj na štruktúre kriminality. Zatiaľ čo celkový počet spáchaných trestných činov (ďalej len „TČ“) každý rok klesá (od roku 2014 až o 25 %), podiel TČ spáchaných pod vplyvom alkoholu stagnuje a dlhodobo sa drží okolo **8-tisíc skutkov ročne** (vid' graf č. 1).

Pri klesajúcom nápade celkovej trestnej činnosti podiel TČ pod vplyvom alkoholu stúpol z 10,87 % v roku 2014 na **13,28 %** v roku 2018.

graf č. 1

Osobitnou skupinou sú maloletí a mladiství páchatelia (ďalej spolu len ako „mladiství“). Napriek klesajúcej dynamike kriminality už dlhodobo približne **5 %** celkovej trestnej činnosti tvorí práve **juvenilná delikvencia** (r. 2014=4,91 %; r. 2018=4,95 %). Z celkového počtu TČ mladistvých je každoročne **okolo 5 %** z nich spáchaných **pod vplyvom alkoholu** (r. 2014=5,02 %; r. 2018=5,16 %) - (vid' graf č. 2).

graf č. 2

Prehľad najčastejšie páchaných trestných činov pod vplyvom alkoholu:

Top 10 najčastejších TČ pod vplyvom alkoholu – celkovo	2014	2015	2016	2017	2018	Spolu
ohrozenie pod vplyvom návykovej látky	5212	5093	4497	4315	4512	23629
nebezpečné vyhrážanie	634	759	1006	1051	929	4379
úmyselné ublíženie na zdraví	415	391	398	381	380	1965
marenie výkonu úradného rozhodnutia	366	336	319	314	293	1628
krádeže v iných objektoch	382	266	336	327	301	1612
výtržníctvo	254	285	327	298	310	1474
dopravné nehody	135	122	138	111	156	662
ostatné majetkové trestné činy	87	111	115	92	127	532
násilie na verejnom činiteľovi – policajtovi	94	96	85	78	88	441
krádeže dvojstopých motorových vozidiel	81	81	99	89	78	428

Top 10 najčastejších TČ pod vplyvom alkoholu – mladistvý	2014	2015	2016	2017	2018	Spolu
ohrozenie pod vplyvom návykovej látky	40	31	24	25	34	154
úmyselné ublíženie na zdraví	21	15	15	17	11	79
krádeže dvojstopých motorových vozidiel	16	14	13	10	16	69
výtržníctvo	9	20	11	7	17	64
lúpežné prepadnutia osôb	14	8	10	5	10	47
krádeže v iných objektoch	11	8	12	8	6	45
ostatné majetkové trestné činy	4	5	5	6	5	25
krádeže vlámaním (obchody)	9	3	4	3	5	24
sexuálne zneužívanie ostatných osôb	8	4	4	0	4	20
nebezpečné vyhrážanie	1	5	4	4	6	20

Štruktúra sa v prípade mladistvých páchatel'ov od celkovej kriminality veľmi neodlišuje. Je vidieť, že najčastejšie sa **vplyv alkoholu odzrkadľuje pri TČ násilnej povahy**. V prípade TČ **výtržníctva** a **nebezpečného vyhrážania** je zaznamenaný celkový **nárast**. Najčastejším trestným činom je ohrozenie pod vplyvom návykovej látky.

§ 289 Ohrozenie pod vplyvom návykovej látky

(1)Kto vykonáva v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privedil vplyvom návykovej látky, zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, potrestá sa odňatím slobody až na jeden rok.

(2) Rovnako ako v odseku 1 sa potrestá, kto sa pri výkone zamestnania alebo inej činnosti uvedenej v odseku 1 odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, ktoré sa vykonáva dychovou skúškou alebo orientačným testovacím prístrojom, alebo sa odmietne podrobiť lekárskemu vyšetreniu odberom a vyšetrením krvi alebo iného biologického materiálu, či nie je ovplyvnený návykovou látkou, hoci by to pri vyšetrení nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie.

§ 364 Výtržníctvo

(1)Kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že

- napadne iného,
- hanobí štátny symbol,
- hanobí historickú alebo kultúrnu pamiatku,
- hrubým spôsobom ruší priebeh verejného podujatia, najmä nedovoleným použitím pyrotechnického výrobku, násilným poškodením sedadla alebo časti športového zariadenia slúžiacej na oddelenie sektorov, vhadením nebezpečného predmetu na športovisko alebo na iné miesto konania podujatia alebo
- vyvoláva verejné pohoršenie vykonávaním pohlavného styku alebo vykonávaním sexuálneho exhibicionizmu alebo iných patologických sexuálnych praktík,

potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Vypracovalo: Špeciálne pracovisko pre analýzu potrieb a podporu obetí, november 2019

Zdroj: policajná štatistika Policajného zboru SR, Štatistický úrad SR